

De Staat van het Onderwijs

Inspectie van het Onderwijs

12 april 2017

Workshop

VERANTWOORDELIJKHEID GEVEN EN SUCCESSEN VIEREN

Bevlogen leraren, professioneel leiderschap, een veilig klimaat en betrokken ouders: het zijn maar een paar van de succesfactoren die in de eerste workshop van de dag ter sprake komen. Hoe kun je goed presteren, ook als school met veel leerlingen met een leerlingengewicht?

Het is vandaag al vaker aan de orde gekomen: de kwaliteitsverschillen tussen scholen zijn groot. Te groot, zelfs als ze een vergelijkbare populatie hebben. Anja Knuver van de Inspectie van het Onderwijs zoomt tijdens de workshop Zicht op succesfactoren in op de taal- en rekenvaardigheid.

De verschillen tussen scholen zonder gewogen leerlingen en scholen met relatief veel gewogen leerlingen zijn groot, zoals verwacht. De staafdiagrammen laten zien dat vooral bij lezen en rekenen de vaardigheden zeer afhankelijk zijn van de populatie. Maar als Kluver vervolgens inzoomt op de scholen met een vergelijkbare populatie, zijn ook daar weer grote verschillen zichtbaar. Om die verschillen gaat het vandaag, want dat ze er zijn betekent dat er ook scholen zijn die het uitzonderlijk goed doen. En daarvan willen de bezoekers van de workshop vandaag graag leren.

'Ambitieuus zijn'

Als de workshopleider aan de zaal twee minuten de tijd geeft om met de buurman of buurvrouw te praten over welke succesfactoren er volgens hen zijn voor goed reken- en taalonderwijs, barsten de gesprekken meteen los. Iedereen lijkt er heldere ideeën op na te houden en na 120 tellen is de zaal dan ook nauwelijks stil te krijgen.

"Ambitieuus zijn en tijd steken in rekenen en taal", antwoordt iemand als haar wordt gevraagd waar ze met haar gesprekspartner op uit kwam. Enthousiaste leiding, het gevoel hebben te mogen falen, aandacht voor automatisering en werken aan het zelfbeeld van leerlingen, dat zijn andere factoren die ter sprake zijn gekomen in de onderlinge conversaties.

Zeven succesfactoren

Een aantal van die aannames wordt ondersteund door het onderzoek van Florentine van de Sanden. Zij ging bij vier van die, ondanks hun populatie, goed presterende scholen op zoek naar hun geheim en kwam zo tot zeven succesfactoren.

Overal zag Van de Sanden bevlogenheid en professionaliteit van het team, professioneel gedeeld leiderschap en een veilig pedagogisch klimaat. Daarnaast werd er op de vier scholen opbrengstgericht gewerkt, was er onderwijs op maat, grote mate van ouderbetrokkenheid, samenwerking met peuterspeelzalen en het voortgezet onderwijs en was er overal betekenisvol taal- en rekenonderwijs.

"Op al deze scholen was er verlenging van de onderwijstijd ingesteld, waarin er extra aandacht werd besteed aan rekenen en taal. Daardoor leden andere

vakken er niet onder", vertelt ze. "De extra lessen waren betekenisvol omdat er met echte materialen en echte situaties werd gewerkt. Met rekenles gingen kinderen naar buiten, en hadden ze het bijvoorbeeld over de lengte van een boom."

 Leerkrachten moesten nu in werkoverleggen zelf met input komen in plaats van dat een directeur hen vertelde wat ze gingen doen.

Eigen verantwoordelijkheden

De Hildegardisschool uit Rotterdam was één van de scholen die door Van de Sanden werd onderzocht. Directeur Sandra Groeneboom en medewerker Marlika de Hoog vertellen over het proces dat zij in de afgelopen vijf jaar hebben doorlopen om tot hun mooie resultaten te komen.

Het eerste dat Groeneboom overboord gooide toen ze vijf jaar geleden aantrad als directeur was de top-down-structuur. "Daar moesten leerkrachten wel aan wennen, want ze moesten nu in werkoverleggen zelf met input komen in plaats van dat een directeur hen vertelde wat ze gingen doen."

Essentieel voor de positieve resultaten op haar school zijn de implementatie van de methodieken De Vreedzame School en LeerKRACHT. "De vreedzame school gaat over verantwoordelijkheid geven aan kinderen, over ze helpen om eigen keuzes te maken", vertelt De Hoog. "We hebben bijvoorbeeld een sport- en feestcommissie waarin leerlingen zitten en waarin ze veel vrijheid krijgen."

 En, ook niet onbelangrijk: successen worden gevierd "met taart en gezelligheid".

LeerKRACHT helpt de school om jaar- en subdoelen te formuleren.

Groeneboom: "Elke week sta je met een groep leraren rondom een bord te praten over die doelen en hoe ze vorderen. Als het niet lukt, gaan leraren bij elkaar kijken om elkaar te helpen of van elkaar te leren. Ook in klassen wordt dit toegepast." En, ook niet onbelangrijk: successen worden gevierd "met taart en gezelligheid".

De Vreedzame School en LeerKRACHT blijken goed bij elkaar aan te sluiten. Groeneboom, lachend: "Daar hadden we van tevoren eigenlijk niet zo over nagedacht, maar het pakte goed uit. Vooral omdat ze allebei gaan over eigen verantwoordelijkheid."

Welkom

Het is slechts een kleine greep uit de vele maatregelen die op de Hildegardisschool werden genomen. Met een prachtig resultaat. Groeneboom: "Veel kinderen komen bij ons binnen met een lagere woordenschat dan gemiddeld. Doordat we onze krachten op deze manier hebben gebundeld, hebben leerlingen nu, als ze van school gaan, nagenoeg dezelfde woordenschat als leerlingen van hoger opgeleide ouders. Ze maken dus een enorme groei door." Wie meer wil weten, wordt van harte uitgenodigd eens langs te komen in Rotterdam. Groeneboom: "Als je een keer wil komen kijken: welkom!"

